

Versie: 8 april 2021

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Tijd.art. R.T.M. contra v.d. Schuyt

Wie in de geschiedenis van de RTM duikt, komt soms onverwachts iets bijzonders tegen. Zo ook onderstaande artikel met klachten over de RTM van een abonnee van het blad. Het artikel is een ingezonden brief van een zekere 'M.J.H.K.', en is overgenomen uit het blad "Eilanden-Nieuws Chr. Weekblad op Ger. Grondslag voor de Zuid-Holl. en Zeeuwsche Eilanden met medewerking van vooraanstaande Hervormde en Gereformeerde personen" van woensdag 7 februari 1940. Inclusief tussenkoppen, volzinnen en enkele eventuele schrijf-, stijl-, tik- of zetfouten.

R.T.M. contra v.d. Schuyt

In De Flakkeesche Nieuwsbode van Zaterdag jl. verscheen een artikel over het optreden van de Commissie Weyerman, inzake het verkeersvraagstuk op de Zuid-Hollandsche en Zeeuwsche eilanden.

In dit artikel werd sterk de indruk gewekt alsof de tegenstand tegen de tram als vervoermiddel voortvloeide uit een hetze tegen de Maatschappij als zoodanig, terwijl het opnemen voor de fa. v.d. Schuyt zou geschieden als een soort van bevoordeeling en voortrekking van die Maatschappij, zonder met de feiten rekening te houden. Deze voorstelling van zaken is niet zeer netjes en heeft menigeen gegriefd. Om nu niet de gedachte te laten voortleven alsof de tegenstanders totaal uit het veld geslagen zijn, ben ik zoo vrij hiertegen een waardig protest te laten hooren.

De schrijver van het artikel in De Nieuwsbode zal het toch eens zijn dat de Flakkeebewoners Nederlandsche Staatsburgers zijn en ook recht hebben dat voor het verkeer naar en van ons eiland door de Staat en de Provincie behoorlijk zorg wordt gedragen. Deze zorg heeft men van Rijkswegen toevertrouwd aan de R.T.M. en wij kunnen het gerust zeggen, bijna de geheele bevolking was indertijd voor de tram.

Dat deze sympathie in de loop der jaren zeer gekenterd is, is toch niet tegen te spreken. De vele klachten zoowel in woord als geschrift alsmede de benoeming van meerdere Verkeerscommissie's zijn er sprekende getuigen van. Wat is de reden dat de sympathie is omgeslagen? Is deze voortgesproten uit de hetze van een groepje personen, vóór v.d. Schuyt en tegen de R.T.M.? Minderwaardig is het wanneer men het zoo durft voor te stellen.

Inzender kent personen, die met de beste bedoelingen beziel, hebben geijverd voor de R.T.M., doch het hebben moeten opgeven omdat alles afstuitte op de halstarrigheid van de hoofddirectie.

Wij wijzen de lezers nog op de actie van de Weled. Heer J.W. van Houdt destijds Statenlid, woonachtig te Herkingen. Hij heeft het immer voor de tram opgenomen en is persoonlijk bij Ir. Kuiper geweest om hoewel voorstander zijnde, toch om inwilliging te vragen van enkele rechtvaardige wenschen. Hij heeft gewezen op de noodzakelijke scheiding tusschen het personen en goederenvervoer en verzocht het personenvervoer te doen geschieden per bus of met afzonderlijke trams. Ook pleitte hij voor verlaging van de destijds zeer abnormale hoge auto tarieven. Wat hebben alle verzoeken en klachten uitgewerkt ? Wij kunnen wel zeggen, bijna niets.

Door de weigerachtigheid rees er verzet, de E.F.A.O. verkreeg concessie voor een busdienst Middelharnis – Ouddorp welke bus zoals bekend rendabel is. Een aderlating voor de R.T.M., doch aan wie de schuld ? Het veer Galathee – Dintelsas werd geopend. Het zou een pracht-exploitatie geweest zijn voor de R.T.M. Eveneens een belangrijke aderlating, doch ook hier aan wie de schuld ?

Niet op de billijke verzoeken heeft de Directie haar tarieven verlaagd, doch toen het vervoer dreigde geheel verlegd te worden, heeft zij noodgedwongen de tarieven herzien. Mindr auto's overgehouden voor hetgeen ze behield minder geld. De R.T.M. weigerde aan de billijkste verkeerseischen te voldoen, en wat ze nog heeft gedaan, daar kwam ze toe door de noodzaak van haar concurrenten, zie op zeer ongelijke voet, den strijd moeten voeren, Zich sterk voelende door de concessie heeft de directie een politiek gevoerd die den indruk gaf.

De Flakkeënaars zijn er voor de tram **en niet** de tram is er voor de Flakkeënaars.

Met deze geest is min of meer het personeel ook bezet, al zijn er zeer meegaande personen onder. Het is de fout van de hoofdleiding die haar stempel op het geheel drukt. Ware de Directie meegaande geweest, veel zou nog verholpen hebben kunnen worden, en ook technisch zou veel zijn verbeterd, in plaats van een terugkeering op den goede weg, wordt er nog steeds voortgegaan op den verkeerden.

De technische kwesties zijn niet zooals de Flakkeesche Nieuwsbode die voorstelt, want de tram had die binnen het raam van haar eigen exploitatie grondig kunnen verbeteren. Door de verkeerde geest mogen wij juist omgekeerd de vraag stellen, waar zouden wij aan toe zijn, wanneer de andere verbindingen er niet waren.

Enkele eenvoudige voorbeelden uit de practijk willen wij hier vermelden. De R.T.M. heeft de vrachttarieven eerst met 25 en later met 50 % verhoogd vanwege de ijsgang. Dat is een grote onbillijkheid tegenover Flakkee. Andere bewoners van Nederland hebben hun keurige wegen en bruggen, mdoch Flakkee dat alreede zo gedupeerd en gedeeltelijk geïsoleerd is, wordt niet tegenstaande de al daar uit voortvloeiende schade nog bezwaard met 50 % extra vrachtkosten.

Een tank-auto welke overgegaan is van Middelharnis naar Hellevoetsluis moet voor de heen en terugreis totaal betalen f 16,50 terwijl dezelfde auto voor de heen en terugreis aan de Plaat totaal betaalt f 5,- . Waarom laat de tram het vervoer controleeren en tellen aan de Galatheesche haven ? De verbinding Galathee – Dintel is een krachtige prikkel welke de inspanning buitengewoon verhoogd.

Gisteren Maandag heeft Flakkee zonder post gezeten en tot op heden Dinsdagmiddag 3 uur is er nog niets gearriveerd. Het Rotterdamsch Nieuwsblad daarentegen was gisteren over het geheele eiland verspreid, dankzij via de actieve leiding te Dintelsas. War de Posterijen niet kunnen, kan de Directie van een courant wel. Hoe geheel anders zou het zijn geweest, wanneer de R.T.M. een vooruitstrevende Maatschappij ware om indien zij via het eene veer niet bedienen kon hert dan deed via het andere.

De 150 á 200 passagiers welke gisteren tevergeefs op het vertrek van de boot hebben zitten wachten, zouden dan niet mopperend en teleurgesteld weer terug zijn gekeerd, maar hadden via een omweg hun doel kunnen bereiken. Dit is hetgeen wij tegen de tram hebben. Of het andere veer v.d. Schuyt heet of Reederij de Lek of hoe ook, dat doet niet ter zake, de geest om het publiek in het reizen tegemoet te komen is er heel anders als bij de R.T.M. Tot tweemaal toe heeft inzender het te Dintel gehad dat hij aan het veer kwam en de boot reeds van het ponton vertrokken was, doch zoodra men hem bemerkte, werd er even geseind en kwam de boot nog even terug.

Deze zomer stond ondergeteekende op het Havenhoofd te M'harnis bij de Maandagmorgen boot van 5 uur De predikante der Vrijz. Herv. kwam p. fiets aan en rekende er stellig op te kunnen meegaan. Zij fietste tot op het ponton, de touwen waren echter reeds losgemaakt en de boot voer vlak voor haar oogen door. Niet alleen is dit een teleurstelling wat betreft het reisplan maar ook een onprettige houding tegenover het publiek. De een geeft zijn afkeuring te kennen, de ander lacht erom.

Toen de bus van Galathee naar Middelharnis nog reed heeft inzender het meegemaakt dat hij per fiets zijnde koud en nat met de bus van de Plaat naar huis wilde gaan. De bus was echter stuk, doch op kosten der Reederij werd een auto besteld en werd hij zelfs keurig netjes thuisgebracht zonder een cent verhoging vrachtvergoeding.

Hoe doet de R.T.M. tegenover het reizend publiek ? Op zeer onprettige wijze wordt er te Rotterdam menigmaal meegedeeld: "je kunt wel meegaan, maar alles voor eigen rekening, als de boot niet vaart, moet je de terugreis weer zelf betalen." Het is zelfs eens gebeurd, dat toen hij nog betrekkelijk kort geleden voor een zakenreis met nog iemand naar Duitschland moest, en door een zekere omstandigheid zijn reisgenoot niet op tijd bij de tramboot was, doch met het sleepschip overkwam, zij na afrekening bij den chef te Helvoet welke alles omstandig was medegedeeld beleefd vroegen even een taxi te mogen opbellen omreden zij dan de aansluiting Maasstation nog zouden kunnen halen. Het werd echter geweigerd met de mededeeling dat de telefoon niet voor concurrenten besteld was. Het gevolg was dat zij hun aansluiting misten, en plm. 4 á 5 uur later op de plaats hunner bestemming waren.

Zoo zouden wij nog met verschillende voorbeelden kunnen doorgaan en aantoonen dat op rechtvaardigde klachten over tarieven, die het zakenleven zeer belemmeren, geen acht geslagen wordt en schriftelijke toezeggingen om er eens over te komen spreken, zelfs na herhaald verzoek niet worden vervuld. Bewust of onbewust wordt de indruk gewekt dat alsof de Directie er eenvoudig lak aan heeft.

Zulke dingen komen bij de andere reederij niet voor en al hapert er daar ook wel eens iets, dit is zeker, klachten worden door de Directie onderzocht en zoo mogelijk hersteld.

Het is voor het personeel der R.T.M. wat vaak met groote inspanning zijn werk doet niet prettig in de huidige verhouding te werken, want al doen zij nog zoo hun best, ontevredenheid en gerechtvaardigde klachten zijn nog hun deel. Er hapert eenmaal iets aan de hoofdleiding. Zoolang deze niet verandert, blijft Flakkee in een moeilijkheid zitten en al zou het hier en daar tot ongerief leiden, dan zal toch de bevolking vroeger of later vragen er van verlost te worden.

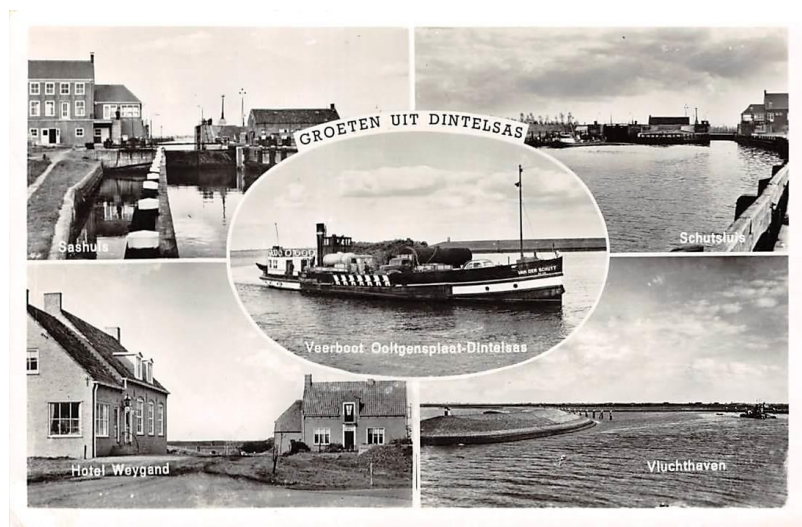
Wij hopen, waar het niet tegen de Maatschappij, veel minder tegen het personeel, maar uitsluitend tegen de zakelijke leiding gaat, dat het verkeerde standpunt zal worden herzien, al vreezen wij dat het wat de finantieele opzet betreft, alreeds te laat is om er nog een rendabel bedrijf van te maken.

Beleefd dankend voor de plaatsruimte Hoogachtend, Uw abonné, M.J.H.K.

Beschouwing

- Het stak de Flakkeeërs zeer dat men voor de overtocht met de veerboot, überhaupt moest betalen. Het werd de RTM zwaar aangerekend dat zij bij toegenomen kosten, de veertarieven aanpaste, ook als dit gebeurde met toestemming van de concessieverlener. Om alles nog erger te maken, de provincie Zeeland subsidieerde haar veerdiensten fors, waar de provincie Zuid-Holland dat slechts matig deed. Ook dit werd als een gruwelijke oneerlijkheid ervaren.

- Op bepaalde tijden waren de veerschepen goed gevuld, maar het veer moest ook varen als er slechts een enkele reiziger wenste mee te varen. Kortom, dan viel er geen droog brood te verdienen aan de veerdienst. De RTM kon geen goed doen op Flakkee. De dienstregeling werd niet gewaardeerd, de tarieven waren te hoog en als men (door eigen toedoen) de boot had gemist, verschenen er ingezonden brieven in de krant. De ontevredenheid beperkte zich niet tot de veerdiensten, ook de tramdiensten werden vaak zeer laag gewaardeerd. Interessant is dat, toen de RTM in 1931 toestemming vroeg, en verkreeg, om de tramdienst op Flakkee te staken, Flakkeeërs gezamenlijk in protest naar Den Haag togen om voor het behoud van de tram te pleiten. Van Zuijlen verzuchte ooit "Flakkee is nooit tevreden", en hij had gelijk.

Groeten uit Dintelsas.

Bronnen:

- Bron artikel: ZB, Krantenbank Zeeland, uitgave 'Eilanden-Nieuws' van woensdag 7 februari 1940, bladzijde 3 . Auteur onbekend. Link naar originele publicatie: <https://krantenbankzeeland.nl/issue/eni/1940-02-07/edition/null/page/3> .
- Afbeelding 66h.1: Dintelsas, prentbriefkaart - Fotograaf onbekend. Bron: House of Cards.